

İnsan duyma fiiline sahip çıkabilir mi?

Duymak Basit Bir Ses İşitmek Değildir

Duyma, dışarıdan gelen ses dalgalarının kulakta titreşime, sonra elektriksel sinyale, nihayet beyinde anlamlı bir sese dönüşmesiyle gerçekleşen son derece hassas bir hadisedir. İnsan sadece “duydum” der; fakat bu duymanın arkasında dış kulak, kulak zarı, orta kulak kemikleri, iç kulak, işitme siniri ve beyin birlikte çalışır.

Ses Dalgaları Kulağa Ulaşır

Duyma süreci, çevredeki bir ses kaynağından çıkan ses dalgalarının kulağa gelmesiyle başlar. Bu ses dalgaları hava moleküllerinin titreşmesiyle oluşur. Kulak kepçesi, bu dalgaları toplar ve kulak kanalına yönlendirir. Yani dış kulak, sesi rastgele değil, belli bir düzen içinde içeriye alan bir toplayıcı gibi vazife görür.

Kulak Zarı Titreşir

Ses dalgaları kulak kanalından geçerek kulak zarına ulaşır. Kulak zarı, gelen ses dalgalarının etkisiyle titreşmeye başlar. Bu titreşim, artık dışarıdaki sesin kulak içinde fiziksel bir harekete dönüşmüş hâlidir. Çok ince ve hassas olan kulak zarı, farklı ses şiddetlerine ve frekanslarına göre farklı şekilde titreşir.

Orta Kulak Kemikleri Sesi Güçlendirir

Kulak zarındaki titreşim, orta kulakta bulunan üç küçük kemikçiğe aktarılır. Bunlar çekiç, örs ve üzengi kemikleridir. Bu küçücük kemikler, titreşimi sırayla birbirine iletir ve sesi güçlendirerek iç kulağa taşır. İnsan vücudundaki en küçük kemiklerden olan bu yapılar, işitme için son derece önemli bir vazife görür.

İç Kulakta Titreşim Sinyale Dönüşür

Orta kulaktan gelen titreşimler, iç kulakta bulunan salyangoz şeklindeki kohleaya ulaşır. Kohleanın içinde sıvı bulunur. Gelen titreşim bu sıvıyı hareket ettirir. Sıvının hareketi de içerideki hassas tüy hücrelerini uyarır. Bu tüy hücreleri, mekanik titreşimi elektriksel sinyallere dönüştürür. Böylece ses, beynin anlayabileceği bir mesaja çevrilmiş olur.

İşitme Siniri Mesajı Beyne Taşır

İç kulakta oluşan elektriksel sinyaller, işitme siniri aracılığıyla beyne gönderilir. İşitme siniri, kulak ile beyin arasında adeta bir haberleşme hattı gibi çalışır. Kulakta oluşan bu sinyaller, beynin işitme merkezi olan temporal loba taşınır.

Beyin Sesi Anlamlandırır

Beyin, kendisine gelen sinyalleri sadece “ses” olarak algılamaz. Bu sesin yüksekliğini, tonunu, şiddetini, süresini ve nereden geldiğini analiz eder. Sağ ve sol kulaktan gelen küçük zaman farklarını değerlendirerek sesin yönünü tespit eder. Mesela bir insanın sesini, bir kuş ötüşünü, bir kapı sesini veya bir tehlike işaretini birbirinden ayırır.

İnsan Bu Fiile Sahip Çıkabilir mi?

Şimdi düşünelim: İnsan duyma fiiline gerçekten sahiplik iddiasında bulunabilir mi? İnsan kulağını kendisi mi yaratmıştır? Kulak zarını gelen ses dalgalarına göre titreşecek hassasiyette kendisi mi ayarlamıştır? Çekiç, örs ve üzengi kemiklerini sesi güçlendirecek şekilde kendisi mi yerleştirmiştir? İç kulaktaki sıvıyı, tüy hücrelerini, işitme sinirini ve beynin sesleri ayıran merkezlerini kendisi mi kurmuştur?

Fiilin Hakiki Faili

İnsan dinlemeyi ister; fakat duyma fiilini bütün şartlarıyla yaratan Allah’tır. Kul kulağını sese yöneltir, dikkat eder, dinler; fakat ses dalgasını kulağa ulaştıran, kulağı sese uygun yaratan, titreşimi sinyale çeviren, siniri vazifelendiren ve beyne o sesi anlamlandırma kabiliyeti veren Allah’tır. İnsan fiilin hakiki sahibi değil, o fiile mazhar olan bir kuldur. Duyma fiilinin hakiki faili ise Allah’tır.

Ayetin Hakikati

Nitekim Rabbimiz şöyle buyurur:

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ

“Allah sizi de yaptıklarınızı da yaratmıştır.”

Sâffât Suresi, 37/96

Bu ayet, insanın hem kendisinin hem de fiillerinin Allah’ın yaratmasıyla meydana geldiğini bildirir. İnsan ister, Allah yaratır. İnsan duymaya yönelir, Allah duyma fiilini yaratır. İnsan kulağını açar; fakat kulağı da, sesi de, titreşimi de, siniri de, beyni de, duyma neticesini de yaratan Allah’tır.